Matkailu ja virkistys

Maakuntakaavan (2011) ja 1. vaihemakuntakaavan (2015) toteutumisen seuranta

helmikuu 2019

Savitaipale, Kärnäkosken linnoitus, kuva Arto Hämäläinen

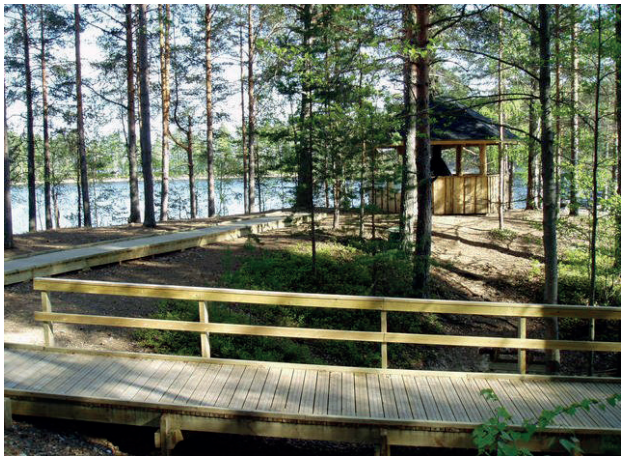

Lappeenranta, Satamosaari, kuva Etelä-Karjalan liitto

Imatra, Ukonniemi, Lammassaari, kuva Arto Hämäläinen

Luumäki, Kotkaniemi, kuva Etelä-Karjalan liitto

Parikkala, Siikalahti, kuva Arto Hämäläinen

Rautjärvi, Hiitolanjoki, kuva Etelä-Karjalan liitto

Tässä maakuntakaavojen toteutumisen seurantaraportissa on huomioitu kokonaismaakuntakaavan (2011) ja 1.vaihemaakuntakaavan (2015) matkailun ja virkistyksen kehittämismerkinnät. Kehitettävät maisema- ja matkailutiet on jätetty pois tarkastelusta. Ainoastaan Luumäen itsenäisyydentie on huomioitu osana alueen muuta matkailutoimintaa. Virkistyksen kehittämiskohteet (vihreä kolmio) ovat suurilta osin Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ylläpitämiä kohteita.

Kaikista maakuntakaavan ja 1.vaihemaakuntakaavan matkailun ja virkistyksen kehittämiskohteista/-alueista ei ole ollut saatavilla kehittämistilannetta kuvaavaa tietoa. Kaikki toteuttaminen ei välttämättä ole konkreettisia rakentamistoimia, vaan myös matkailua ja virkistystä tukevia kehittämis- ja edistämistoimia, kuten viestintää, markkinointia ja verkostoitumista.

Tausta-aineistona ja lähteinä tässä tarkastelussa on hyödynnetty uutisarkistoja (Yle, Etelä-Saimaa, Uutisvuoksi jne.), internet: kuntien kotisivut, kaavoitusohjelmat/-katsaukset, strategiat, kehitysyhtiöiden toiminta, hankerekisteri (hankerahoitus), Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toiminta, Alueelliset kehitysnäkymät (TEM 31/2018) ja TAK Rajatutkimus.

Matkailu Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalan matkailun painopisteet ovat vahvasti järviluonnossa, hyvinvoinnissa ja ostosmatkailussa. Matkailu ja virkistys tukeutuvat vahvasti toisiinsa ja täydentävät toinen toisiaan. Kylpylä- ja ostosmatkailu ovat edelleen vahvassa suosiossa, joita täydentävät luontomatkailu ja virkistyspalvelut.

Etelä-Karjalan matkailustrategia on päivitetty vuonna 2015. Se on yksi merkittävistä maakuntakaavan toteutumista edistävistä toimenpiteistä, jossa osoitetaan suuntaviivat maakunnan matkailun kehittämiselle.

Selvästi suurin osa maakuntaan saapuneista ulkomaisista matkailijoista tulee Venäjältä. Etelä-Karjalan rajanylityspaikkojen kautta kulkee 40 % Suomen ja Venäjän välisistä rajaliikenteestä. Alkuvuonna 2018 matkustajamäärät kasvoivat edellisvuodesta niin yöpymisinä kuin saapumisina mitattuna. Noin 2,7 miljoonaa rajanylitystä tehtiin Etelä-Karjalan rajanylityspaikkojen kautta, joka on 0,5 % enemmän kuin edellisvuonna. Yöpymisten määrä taas oli 1,6 % suurempi kuin edellisvuonna. Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset kasvoivat 3 %, kun taas ulkomaalaisten yöpymiset vähenivät prosentin verran. Aasialaisten matkailijoiden määrä on kasvanut selvästi maakunnassa, vaikkakin heidän osuutensa ulkomaalaisten yöpymisistä on vielä alle 6 %. (TEM 31/2018.)

Maakunnassa on meneillään useita matkailua tukevia hankkeita ja projekteja. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto on koordinoinut useita hankkeita, joilla on edistetty maakunnan matkailua. Esimerkiksi meneillään olevassa Aasia -hankkeessa (2018-2019) kartoitetaan mahdollisuuksia yhteistyöhön erityisesti Kiinan, mutta myös Korean, Vietnamin ja Japanin kanssa.

Etelä-Savo ja Etelä-Karjala toteuttavat Saimaa -sopimukseen perustuen yhteistyötä erityisesti kansainvälisessä markkinoinnissa. Tavoitteena on rakentaa Saimaan alueesta yksi maamme tunnetuimmista matkailualueista. GoSaimaa on myös solminut yhteistyösopimuksen kiinalaisen digipalvelutoimijan kanssa, jonka myötä Saimaan alue on 1,4 miljardin kiinalaisen ulottuvilla digitaalisen palvelun kautta sekä venäläisen TASSin kautta.

Taipalsaari, Ilkonsaaret, kuva Arto Hämäläinen

Saimaa Geopark on ollut viime vuosina yksi luontomatkailun ja virkistyksen kärkihankkeista maakunnassa. Saimaa Geoparkin toimintaan liittyviä ja sitä tukevia virkistykseen ja retkeilyyn liittyviä hankkeita on tuettu aktiivisesti. Hakemus geoparkin perustamisesta Saimaalle, Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakuntiin, on jätetty Unescolle ja perustamispäätöstä odotetaan keväällä 2019. Saimaa Geopark sijoittuu maakuntakaavan (2011) Suur-Saimaan kehittämisen kohdealueelle ja se kattaa Etelä-Karjalan alueella lähes koko Suur-Saimaan alueen. Geopark -kohteiksi on osoitettu virkistyskohteita, jotka on myös merkitty maakuntakaavaan (2011) luontomatkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi: Ilkonsaari, Sarviniemi, Rastiniemen rantamuodostumat, Päihänniemen rantamuodostumat, Ruuhonsaaren harjusaaret ja Kyläniemen reunamuodostuma. Hanketta vetää Saimaa Geopark yhdistys ja Imatran kaupunki.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö toimii aktiivisesti maakunnan retkeily- ja virkistyskohteiden kehittäjänä ja ylläpitäjänä. Useilla eri hankkeilla on kehitetty retkeily- ja virkistyskohteita, mm. opasteita, rakenteita ja tietoisuutta retkeilymahdollisuuksista. Yksittäisten retkeilykohteiden kehittäminen tukee koko maakunnan kattavaa virkistys- ja retkeilyverkoston kehittämistä. Virkistysaluesäätiö on myös aktiivisesti mukana Saimaa Geopark -työssä.

Maakuntakaavassa (2011) osoitettu matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue Saimaa triangel sijoittuu laajalle alueelle Imatralla ja Lappeenrannassa. Alue pitää sisällään Ukonniemen ja Rauha-Tiurun alueet. Ukonniemen alueen urheilu- ja liikuntapaikkoihin on viime vuosina investoitu noin 30 miljoonaa euroa. Alue on profiloitunut vahvasti urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi, jossa on järjestetty sekä kansallisia että kansainvälisiä arvokilpailuja, urheilutapahtumia ja harjoittelu- ja leiritystoimintaa. Ukonniemessä sijaitsee SM-tasoinen latuverkosto, ensilumen latu ja asfaltoitu rullahiihtorata sekä suunnistusradat. Ukonniemessä sijaitsee nykyisin myös ampumahiihtostadion ja Saimaa Bikepark. Lisäksi Imatran kaupunki on viime vuosina kehittänyt kaavoituksen avulla matkailu- ja elämälaatupalveluiden toiminta-alueita (MALLA -hankkeet) Ukonniemessä, Vuoksenniskalla ja Pässiniemessä. Imatran kylpylä, Ukonniemen ja Rauha-Tiurun alue muodostavat maakunnan suurimman matkailukohteen, jonka kehittämiseen on viime vuosina panostettu merkittävästi. Viimeisimmäksi hankerahoituksella on mm. parannettu Rauhan puistoaluetta, uimarantaa ja virkistysaluetta sekä Rauhan ja Ukonniemen alueen opastusta.

Konkreettisten rakennus- ja kunnostustoimien lisäksi matkailua ja virkistystä on kehitetty maakunnassa erilaisten viestintä- ja markkinointihankkeiden muodossa sekä yrittäjien verkostoitumista edistämällä. Myös kunnat ovat omalla kaavoituksellaan edistäneet ja mahdollistaneet matkailualueiden ja -kohteiden kehittymistä. Imatran seudun kehitysyhtiöllä (Kehy) on parhaillaan menossa yhteistyöryhmähanke, jonka tarkoituksena on rakentaa eri toimijoiden keskinäistä yhteistyötä sekä luoda yritysryhmä ja verkosto toimintamalleineen sekä tuottaa uusia matkailupalveluita Saimaalle ja Etelä-Karjalan maakuntaan.

Saimaan alueen digitaalinen ja verkostoitunut luontomatkailuhanke päättyi vuoden 2017 lopussa. Hankkeen tavoitteena oli viedä käytäntöön maakunnan matkailun tulevaisuuden tahtotila. Toimenpiteissä korostuivat matkailustrategiatyön alkukyselyssä esiin tulleet avaintoimenpiteet, joiden avulla Etelä-Karjalasta luodaan elinvoimaisempi matkailualue. Etelä-Karjalan liitto on toiminut hankkeessa rahoittajana. Myös Digitaalisen matkailumyynnin kehittäminen ja pilotointi Saimaan alueella -hanke päättyi vuoden 2017 lopussa. Hankkeen tuloksena Saimaan alueen palveluja viedään opastetusti Bókun -palveluun, joka toimii verkkokauppana ja markkinapaikkana matkailupalvelujen kansainväliselle myynnille.

Etelä-Karjalan liitto on yhdessä venäläisten ja useiden suomalaisten tahojen kanssa suunnitellut CBC-rajaohjelma -hanketta, jolla hyödynnettäisiin Kaakkois-Suomen alueella sijaitsevan Suvorovin kanavan ja linnoitusketjun kehittämistä, matkailullista potentiaalia sekä siihen liittyvän infran parantamista. Suvorovin linnoitusketjuun kuuluvat Etelä-Karjalan osalta Savitaipaleen Kärnäkosken, Lappeenrannan ja Taavetin linnoitukset sekä Kutveleen, Käyhkään, Kukonharjun ja Telataipaleen kanavat. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa Kaakkois-Suomen ja Leningradin Oblastin alueella teemaan liittyvää suunnittelua, investointeja sekä matkailupalvelujen kehittämistä kuten ohjelmapalveluja, opastusta ja infotauluja. Suvorovin kanavareitti sijoittuu maakuntakaavaan (2011) osoitetulle Saimaan melontareitille, laivaväylälle ja kehitettävälle laivaväylälle.

Etelä-Karjalan polkupyöräilyn teemareitit -hankkeessa suunniteltiin eripituisia teemallisia pyöräilyreittejä Etelä-Karjalan alueelle. Reitit palvelevat sekä maakunnan asukkaita että matkailijoita. Polkupyöräilyn teemareitit kulkevat suurelta osin maakuntakaavassa (2011) osoitetuilla polkupyöräreiteillä ja Luumäellä teemareitti kulkee vaihemaakuntakaavaan (2015) merkittyä maisema- ja matkailutietä pitkin. Pyöräreiteille on toteutettu myös mobiilisovellus ja reitit on liitetty kansainväliselle Outdoor Active sivustolle. Mobiilisovellusta ja opastauluja kehitetään edelleen. Lisäksi syksyllä 2018 alkoi Etelä-Karjalan monikäyttöreitistöjen suunnittelu. Hankkeen tavoitteena on suunnitella mm. maastopyöräilyyn ja polkujuoksuun soveltuvia reitistöjä.

Kutilan kanava -hankkeen tavoitteena on avata nopea ja turvallinen yhteys Pien-Saimaan alueelta Suur-Saimaalle sekä samalla parantaa Pien-Saimaan vedenlaatua. Alueen matkailu- ja virkistyspalveluja on mahdollista kehittää Kutilan kanavayhteyttä hyödyntäen. Käynnissä olevalla selvityshankkeella pyritään viemään hanke luvitus- ja rahoitusvaiheeseen. Pien-Saimaa on maakuntakaavassa (2011) osoitettu kehitettäväksi vesialueeksi ja Kutilaan on osoitettu laivaväylä uusi/kehitettävä. Pien-Saimaan kehitettävä vesialue sijoittuu usean kunnan alueelle.

Digitaalisen matkailumyynnin kehittäminen ja pilotointi Saimaan alueelle (Kehy)

Etelä-Karjalan matkailustrategia

Virkistys- ja retkeilykohteiden kunnostushankkeet (Virkistysaluesäätiö)

Kasvua kansainvälisestä matkailusta -hanke (goSaimaa)

Saimaa Geopark ja siihen liittyvät toimenpiteet

Suvorovin linnoitusketju

Kutilan kanava

Lake Saimaa Purest Finland (goSaimaa)

Salpalinjan kehittäminen

Monikäyttöreitistö -hanke

Lemin matkailupalveluiden kehittämishanke

Vuoksen yleissuunnitelma

Polkupyöräilyn teemareitti-hanke

Savitaipaleen sataman kunnostushanke

Rautjärven matkailuyhdistyksen perustaminen

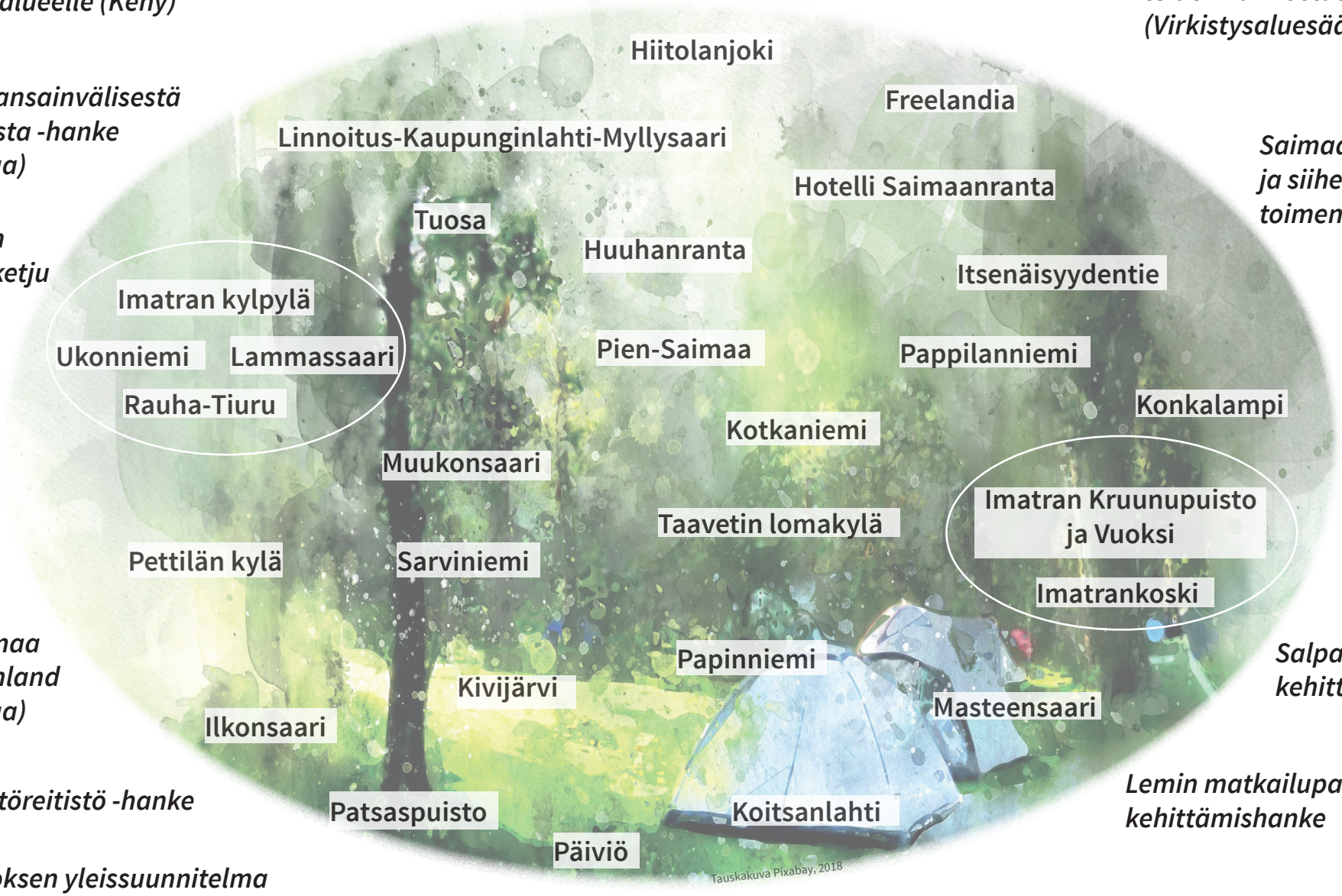

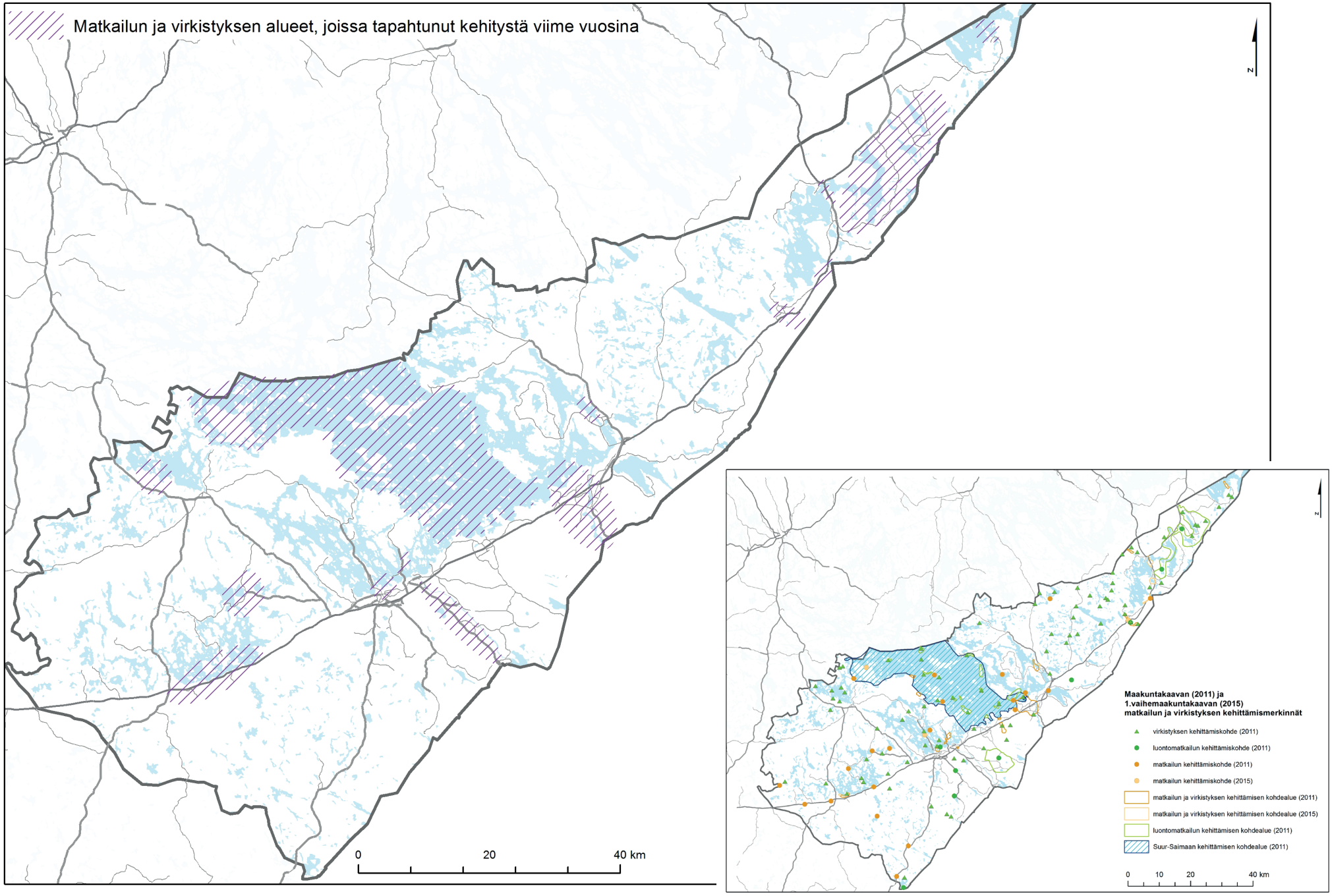
Matkailun ja virkistyksen alueet, joissa tapahtunut kehitystä viime vuosina
N
0
20
40 km
Maakuntakaavan (2011) ja
1.vaihemaakuntakaavan (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämismerkinnät
virkistyksen kehittämiskohde (2011)
luontomatkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2011)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2015)
luontomatkailun kehittämisen kohdealue (2011)
Suur-Saimaan kehittämisen kohdealue (2011)
0
10
20
40 km

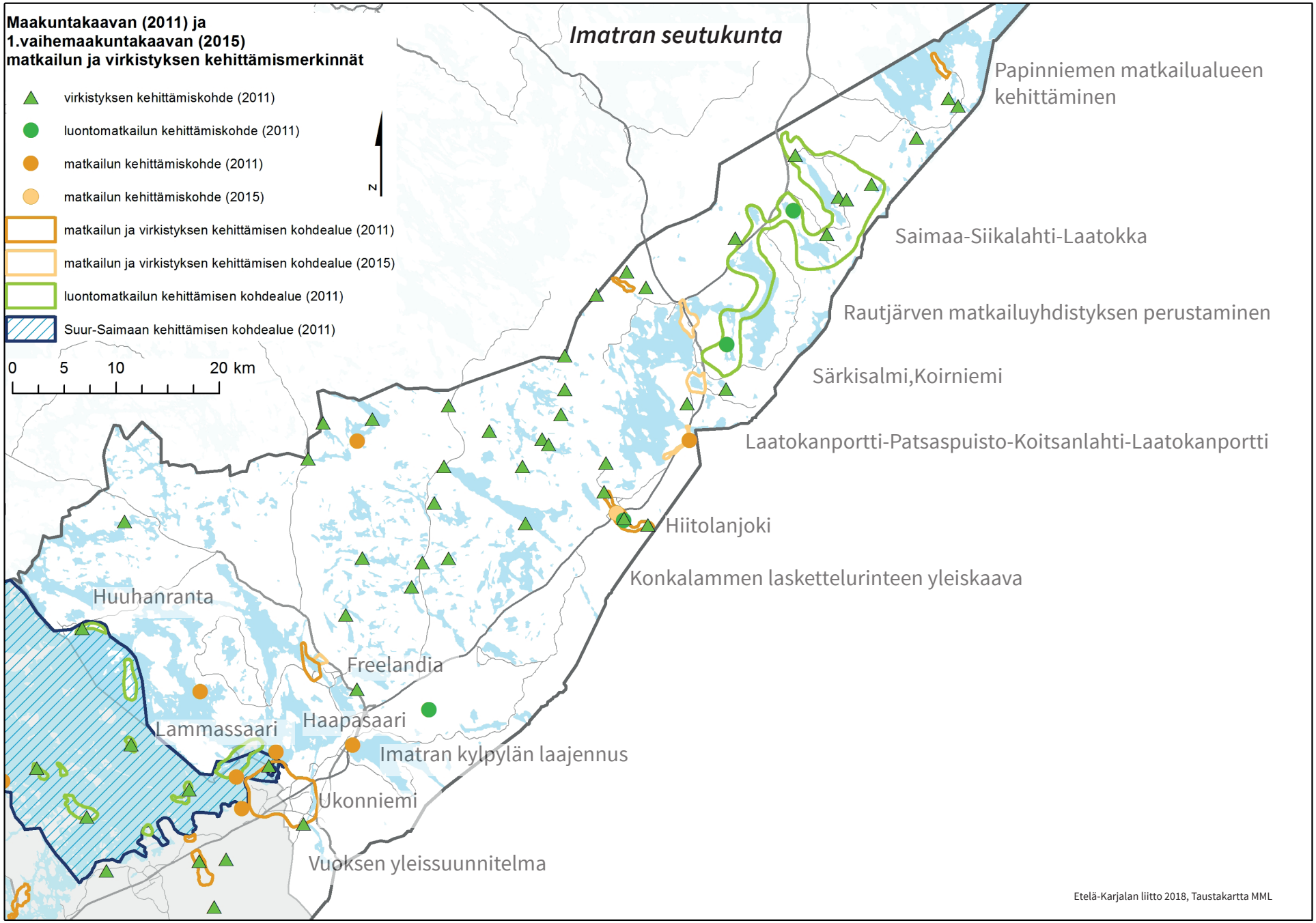
Maakuntakaavan (2011) ja
1.vaihemaakuntakaavan (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämismerkinnät
virkistyksen kehittämiskohde (2011)
luontomatkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2011)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2015)
luontomatkailun kehittämisen kohdealue (2011)
Suur-Saimaan kehittämisen kohdealue (2011)
0 5 10 20 km
N
Imatran seutukunta
Papinniemen matkailualueen kehittäminen
Saimaa-Siikalahti-Laatokka
Rautjärven matkailuyhdistyksen perustaminen
Särkisalmi,Koirniemi
Laatokanportti-Patsaspuisto-Koitsanlahti-Laatokanportti
Hiitolanjoki
Konkalammen laskettelurinteen yleiskaava
Huuhanranta
Freelandia
Lammassaari
Haapasaari
Imatran kylpylän laajennus
Ukonniemi
Vuoksen yleissuunnitelma
Etelä-Karjalan liitto 2018, Taustakartta MML

Imatra
Vuoksen yleissuunnitelma laadittiin vuosina 2010-2011. Tuolloin valmistui Vuokseen liittyvä luonto- ja kulttuurimatkailun yleissuunnitelma sekä Vuoksen virkistyskäytön yleissuunnitelma. Vuoksen rata-alueella kulkee Imatran kaupunkipuro, jota kehitetään jatkuvana työnä. Kaupunkipuron alajuoksu sijoittuu Ivonniemeen, jossa on uudehko luontopolku kesätapahtumineen. Valtionhotellin puoleista rantarinnettä ja Kruunupuistoa on tarkoitus elävöittää uudenlaisella valotekniikalla. Varpasaaressa, Vuoksen ranta-alueella on saunalauttatoimintaa ja talvisin jääiglu jääsoitin konsertteineen toimien alueen matkailun vetonaulana. Tammikuussa 2019 alkoi CBC -ohjelman rahoittama RiverGo -hanke, jonka tarkoituksena on lisätä rajanylittävää yhteistyötä, osaamista ja tietoisuutta Vuoksi joen ympäristön ja sen luontoarvojen kestävästä kehittämisestä Suomessa ja Venäjällä. Toiminnassa huomioidaan luontoturismi ja vapaa-ajan aktiviteetit sekä luonnon monimuotoisuuden ja luontoarvojen säilyttäminen ja edistäminen. Vuoksen keskeinen alue on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämisväylänä ja osaksi Saimaa Triangeli, matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealuetta.

Lammassaareen laaditaan parhaillaan asemakaavan muutosta, jolla järjestellään alueen toimintoja palvelemaan paremmin kehittyvän satama-alueen tarpeita. Lammassaari on suositu ulkoilu- ja retkeilykohde, jonka palveluita on viime vuosina kehitetty merkittävästi. Alueen pysäköintipaikkoja on lisätty, laitureita uudistettu, ravintolapalvelut monipuolistuneet ja alueen yleinen viihtyvyys on parantunut entisestään. Maakuntakaavassa (2011) alue on osa Saimaa Triangeli matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealuetta.

Imatralta rajalle johtavan pyöräilyreitin toimenpidesuunnitelma valmistui vuoden 2018 lopulla. Suunnitelmalla tähdätään reitin toteuttamiseen. Samanaikaisesti Venäjän puolella toteutetaan pyöräreittiä rajalle CBC -ohjelmarahoituksella. Reitti on osoitettu maakuntakaavassa (2011) polkupyöröreitti -merkinnällä.

Imatran kaupunki on ostanut Tornator Oy:n maa-alueet Haapasaaresta, joka mahdollistaa Saimaan saarten kehittämisen ja luo edellytyksiä virkistystoiminnalle. Haapasaari -työryhmän tarkoituksena on laatia saarelle kokonaissuunnitelma. Haapasaaren leirialue on vuokrattu kahdeksi vuodeksi, jonka aikana on tarkoitus järjestää mm. leirejä, saunailtoja ja yhteistä ajan viettoa. Kaupunki on etsinyt Haapasaaren kehittämiseen ulkopuolista rahoitusta ja yhteistyökumppania. Haapasaari on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämiskohteeksi.

Imatran kylpylä on vahvistanut kilpailukykyään investoimalla allasosastonsa laajennukseen, joka valmistui kesällä 2018. Kylpylän liikevaihto kasvoi runsaan viidenneksen vuonna 2017 ja kasvu jatkui vuonna 2018. Kylpylän toiminta tukee koko Ukonniemen alueen kehittämistä.

Parikkala
Parikkalan Papinniemen kehittäminen on edennyt. Leirintäalueen mökkejä on kunnostettu ja rakennettu uusia sekä alueen palvelut ovat monipuolistuneet. Papinniemen alue on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailu- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Laatokanportti-Patsaspuisto-Koitsanlahti alueen palvelutarjonta on kehittynyt ja monipuolistunut. Esimerkiksi Iloisen Pässin maalaispuoti, kalakauppa ja Patsaspuiston kahvilapalvelut täydentävät alueen matkailupalvelujen tarjontaa.

Laatokanportin keskeneräiset rakennukset myyty vuonna 2017, mutta hotellin omistus on säilynyt ennallaan. Myytyjen rakennusten kehittäminen on sidoksissa Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämiseen. Myös Patsaspuiston toimintaa on kehitetty EU-rahoitteisella hankkeella, jossa puiston toimintatapoja kehitettiin, patsaita kunnostettiin ja inventoitiin. Puisto on virallinen ITE -kumppanikohde ja osa ITE -kartaston kohteista. Koitsanlahden hovi, Suomen ainoa lahjoitusmaakartano siirtyi yksityisomistukseen vuonna 2016. Rakennusta on uusittu ja omistajan tavoite on toteuttaa siihen kotimuseo. Laatokanportti-Patsaspuisto-Koitsanlahti -alue on merkitty 1.vaihemaakuntakaavaan (2015) matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Parikkala-Laatokka luontomatkailun kehittämisen kohdealueen (maakuntakaava 2011) kehittäminen on edistynyt, kun Laatokan luodot kansallispuisto perustettiin Venäjälle vuonna 2018. Saimaa Geoparkin ja Laatokan luodot -kansallispuiston välille suunnitellaan yhteistyötä Karjalan tasavallan kanssa. Myös Hiitolanjoki ja Siikalahti liittyvät tähän hankkeeseen. Siikalahden kunnostustoimenpiteistä on jo tehty alustavia suunnitelmia Metsähallituksen kanssa. Saimaa-Siikalahti-Laatokka välille on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämisväylä. Alueen matkailun kehittäminen linkittyy suoraan myös Parikkalan rajanylityspaikan kehittämiseen ja avaamiseen turistiliikenteelle.

Parikkalan Koirniemeen on valmistunut osayleiskaava, joka mahdollistaa alueen kaupallisten palvelujen kehittämisen. Myös Koirniemi-Särkisalmi -alueen kehittämiseen liittyvä Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys valmistui vuoden 2018 lopussa. Koirniemi-Särkisalmi -alue on osoitettu 1.vaihemaakuntakaavassa (2015) matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Rautjärvi
Rautjärvelle on perustettu matkailuyhdistys, jonka tehtävänä on tukea Rautjärvellä ja lähikunnissa tapahtuvaa matkailutoimintaa ja sen kehittymistä. Pidempi aikaisena tavoitteena yhdistyksellä on tukea olemassa olevaa ja synnyttää uutta matkailuliiketoimintaa, kehittää toimintaympäristöä ja tehdä yhteismarkkinointia sekä -myyntiä. Kunnan potentiaalisimmat matkailukohteet ovat Hiitolanjoki, Haukkavuori ja Miettilän historiallinen kasarmialue sekä Kollaa- ja Simo Häyhä museo.

Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö osti Hiitolanjoen Lahnasenkosken voimalan omistukseensa vuonna 2017. Kaupan kohteena oli Lahnasenkoski ja sen ympärillä olevat Vantaan Energialle kuuluneet tilat. Virkistysaluesäätiö omistaa ennestään joen ranta-alueet molemmilla puolilla voimalaitosta. Tarkoituksena on lopettaa voimalaitostoiminta ja ennallistaa Lahnasenkoski. Tämän jälkeen alueesta muodostui yhtenäinen jokimaiseman hallitsema virkistysalue. Kaupassa säätiön omistukseen siirtyivät myös voimalaitos ja patorakenteet. Lisäksi Hiitolanjoen luontomatkailua edistetään Hiitolanjoen kalatie -hankkeella, joka toteutuessaan avaisi väylän Laatokan lohen nousulle Hiitolanjoen Suomen puoleisille osille aina Torsaan asti. Hiitolanjoki on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämisväyläksi, virkistyksen kehittämiskohteeksi ja luontomatkailun kehittämiskohteeksi.

Rautjärven Konkalammelle on laadittu osayleiskaava, jolla luodaan edellytykset laskettelurinteen toiminnan kehittämiseen ja alueen laajentamiseen. Hiitolanjoki-Konkalampi -alue on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi ja urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi.

Ruokolahti
Ruokolahden Freelandia on siirtynyt suomalaisomistukseen ja on panostanut mökkivuokraukseen laskettelukeskuksen vieressä. Freeskin alueelle on rakenteilla Etelä-Karjalan ensimmäinen alamäkipyöräilyyn tarkoitettu bikepark, Saimaa Bikepark, jonka on määrä avata elokuussa 2019. Bikepark toimii laskettelukeskus Freeskin rinteillä. Tavoitteeena on, että toiminta laajenee tulevaisuudessa myös huolto- ja vuokrauspalveluun sekä kahvilatoimintaan. Salosaari-Freelandia on merkitty maakuntakaavaan (2011) matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Rantalinnan kohde on laitettu myyntiin kesällä 2018. Kohdetta on kunnostettu ja siellä toimii tilausravintola ja majoitustoimintaa yksityistilaisuuksia varten. Ruokolahden Huuhanranta on yksi Saimaa Geopark -kohteista. Kaikki kohteet on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Rautjärvi, Lahnasenkosken voimala, kuva Susanna Mäntykoski

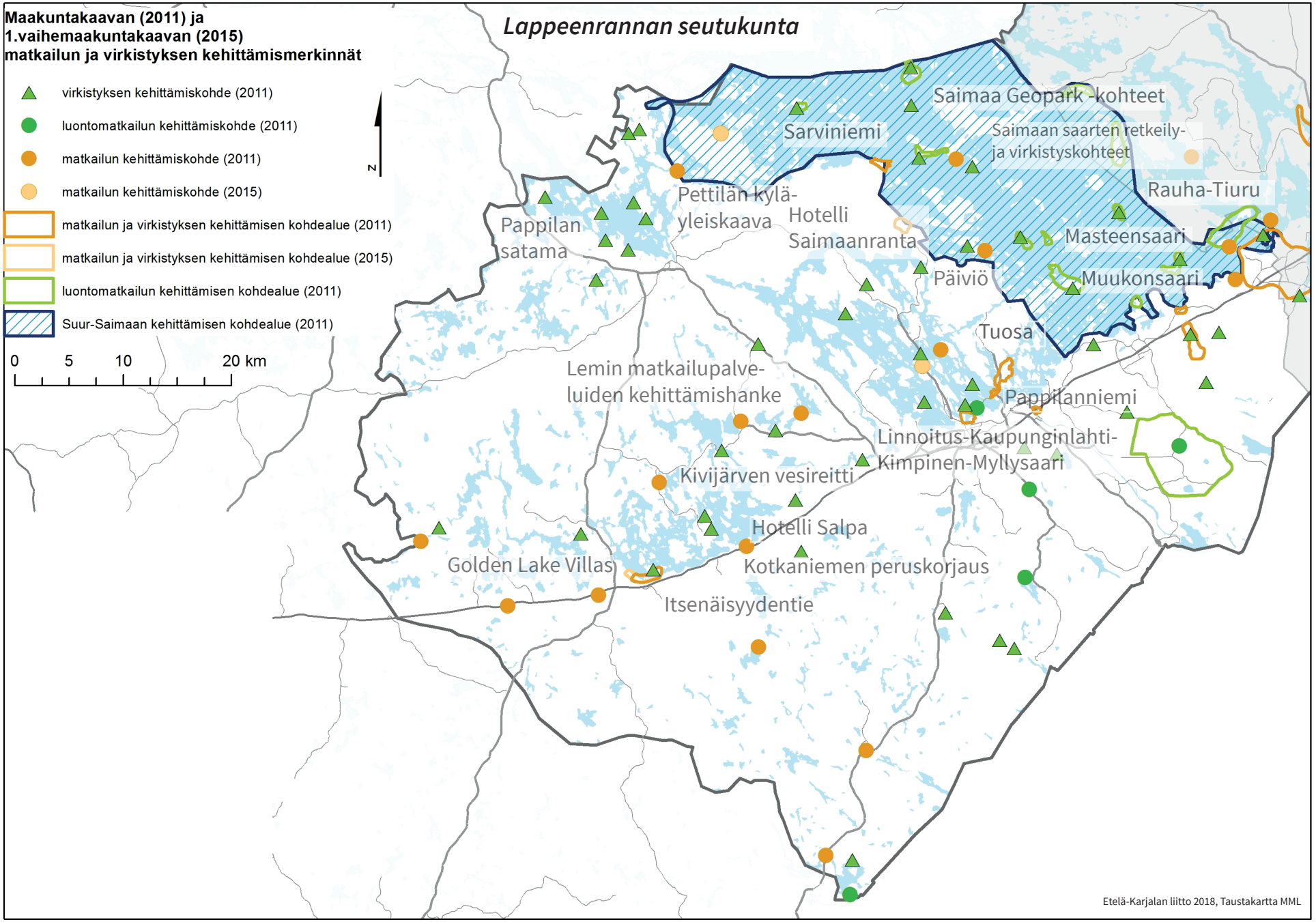
Maakuntakaavan (2011) ja
1.vaihemaakuntakaavan (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämismerkinnät
virkistyksen kehittämiskohde (2011)
luontomatkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2011)
matkailun kehittämiskohde (2015)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2011)
matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (2015)
luontomatkailun kehittämisen kohdealue (2011)
Suur-Saimaan kehittämisen kohdealue (2011)
0 5 10 20 km
N
Lappeenrannan seutukunta
Saimaa Geopark -kohteet
Sarviniemi
Saimaan saarten retkeily- ja virkistyskohteet
Rauha-Tiuru
Pettilän kylä-yleiskaava
Hotelli Saimaanranta
Pappilan satama
Masteensaari
Päiviö
Muukonsaari
Tuosa
Lemin matkailupalve-luiden kehittämishanke
Pappilanniemi
Linnoitus-Kaupunginlahti-Kimpinen-Myllysaari
Kivijärven vesireitti
Hotelli Salpa
Golden Lake Villas
Kotkaniemen peruskorjaus
Itsenäisyydentie
Etelä-Karjalan liitto 2018, Taustakartta MML

Lappeenranta
Lappeenrannan linnoitus-Kaupunginlahti-Kimpinen-Myllysaari on vetovoimainen matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (maakuntakaava 2011), joka pitää sisällään mm. Myllysaaren perhepuiston, Linnoituksen museot, kahvila-ja ravintolapalvelut sekä hiekkalinnan ja satamatorin. Myös alueen tapahtumatarjontaan ja ympärivuotiseen matkailuun panostetaan. Pappilanniemen (luontomatkailun kehittämisen kohdealue, 2011) alue on pysyvästi rauhoitettu suojelualue, jolle kaupunki laatii käyttö- ja hoitosuunnitelman, jotta alueen luontoarvot säilyvät alueelle kohdistuvan retkeilyn lisääntyessä.

Saimaan kanavan sulkuporttien uudistaminen on käynnissä. Kaksi vuotta kestävässä urakassa myös porttien rakennetyyppi muuttuu niin, että kanavalla voidaan liikennöidä talvellakin. Tämä mahdollistaa tavaraliikenteen lisäksi kanavamatkailun monipuolisemman kehittämisen. Myös kanavasulkujen pidentäminen on suunnitteilla, mutta päätöstä kanavaremontista ei ole tehty. Saimaan kanava on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Tuosan saareen on laadittu ranta-asemakaavan muutos, jonka tarkoituksena on muuttaa matkailupalvelujen ja loma-asuntojen korttelialueet omarantaisiksi loma-asuntojen korttelialueiksi. Kaavamuutoksella suunnitellaan houkuttelevia loma-asuntojen rakennuspaikkoja lähelle Lappeenrannan keskustan palveluja ja Tuosan golfkenttää. Maakuntakaavassa (2011) alue on osoitettu matkailu- ja virkistyspalvelujen kohdealueeksi. Tältä osin maakuntakaava jää siis toteutumatta.

Muukonsaaren leirikeskuksesta on tarkoitus kehittää retkeilymatkailukeskus Saimaa Geoparkin palvelupisteeksi. Alueen rakennelmia on parannettu ja lisätty. Kohde on osoitettu maakuntakaavassa (2011) luontomatkailun- ja virkistyksen kohdealueeksi.

Kaupunki on aloittamassa Masteensaaressa MRL:n mukaisen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laadinnan. Tavoitteena on päivittää suunnittelualueella voimassa oleva Saaristo I -yleiskaava. Suunnittelukysymyksiä ovat alueen virkistyskäyttö, luonnonarvot ja olemassa olevien toimintojen huomioiminen. Kaava on tarkoitus saada kaupungin valtuuston hyväksyttäväksi vuonna 2021. Alue on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämiskohteeksi.

Lemi
Lemin kunta on saanut Ely-keskuksen rahoitusta Lemin matkailupalveluiden kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää Lemin ja lähialueen matkailualalla toimivien yritysten yhteistyötä, toimintaa ja markkinointia.

Luumäki
Taavetin lomakylän alueelle on suunnitteilla lomakeskus. Alueen asemakaava mahdollistaa yli 200 huoneen hotellin, 150 loma-asunnon ja 19 pysyvään asumiseen tarkoitetun asuintalon rakentamisen. Golden Lake Villas neuvottelee matkailukeskuksen rahoituksesta kansainvälisten sijoittajien kanssa. Hankkeen kustannusarvio on noin 100 miljoonaa euroa. Tietoa alueen toteutumisen aikataulusta ei ole. Maakuntakaavassa (2011) alue on osoitettu matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

ELY-keskus on myöntänyt rahoitusta Kivijärven vesireitin esisuunnitelman tutkimusohjelman mukaisiin tutkimuksiin. Tutkimuksen ja esisuunnitelman perusteella on tarkoitus laatia yleissuunnitelma, jossa esitetään väylän linjaus ja merkintä sekä mahdolliset ruoppaukset. Maakuntakaavassa (2011) alue on osoitettu kehitettäväksi vesialueeksi.

Luumäen itsenäisyydentie -hanke sai Leader -rahoitusta vuosien 2016-2017 aikana. Liikenneopasteet ja infopisteiden taulut karttoineen ohjaavat matkailijoita. Itsenäisyydentien nähtävyyksiä ovat vastikään kunnostettu presidentti P.E. Svinhufvudin koti Kotkaniemi, Luumäen kirkonmäki, Taavetin linnoitus ja Salpalinja. Toukokuussa 2018 alkoi vuoden kestävä hanke, jossa etsitään lisää kohteita Itsenäisyydentielle läntisen Luumäen alueelta. Tarkoituksena on nostaa esille vähemmän tunnettuja Väliväylän tuntumassa olevia linnoitteita ja Hamina-Taavetti linjan linnoitteita. Itsenäisyydentien on 1.vaihemakuntakaavassa (2015) osoitettu kehitettäväksi maisema- ja matkailutieksi.

Luumäen entisen motellin tiloissa on avannut Hotelli Salpa vuonna 2017. Luumäen motelli on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämiskohteeksi.

Savitaipale
Savitaipaleen kunta on saanut ELY-keskuksen myöntämää hankerahaa Pappilan sataman alueen ruoppaukseen, parkkialueen rakentamiseen ja laitureiden laajentamiseen. Hankkeen tarkoituksena on parantaa sataman toimintaa, edistää virkistyskäyttöä ja tukea Geopark Saimaa kohteiden kiinnostavuutta ja saavutettavuutta. Hanke tukee kunnassa käynnissä olevaa liikuntahanketta ja luo Olkkolan kartanon matkailulle laajempaa pohjaa.

Savitaipaleen Pettilän kyläyleiskaavamuutos tukee maakuntakaavan (2011) kehittyvä kyläalue -merkinnän toteutumista. 1. vaihemaakuntakaavan (2015) matkailun kehittämiskohde -merkintä mahdollistaa alueelle myös matkailupalvelujen kehittämisen.

Taipalsaari
Taipalsaaren Sarviniemen aluetta kehitetään vahvana osana Saimaa Geoparkia. Sarviniemen rakentaminen toteutetaan vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa on toteutettu pysäköintialue, invakäymälä, näyttelykatos ja niiden välinen esteetön kulkuyhteys. Alueen kehittämistä on jatkettu toiseen vaiheeseen, jossa laaditaan koontumis- ja näyttelykatoksen sekä ruokailu- ja keittokatoksen rakennuslupakuvat ja haetaan rahoitusta näiden toteuttamiseksi. Sarviniemeä on kehitetty myös Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ja Kehyn yhteisellä Saimaa Geomatkailukohteeksi -hankkeella. Sarviniemen alue on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun- ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi.

Hotelli Saimaanranta Taipalsaarella on vaihtanut omistajaa kesällä 2018 ja uusi omistaja suunnittelee matkailutoiminnan jatkamista tavoitteenaan käynnistää toiminta keväällä 2019. Ilkonsaari on virkistysaluesäätiön retkeilykohde ja osoitettu maakuntakaavassa luontomatkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi. Kohteen palveluita on kehitetty erilaisilla hankkeilla ja saari on osoitettu myös Geopark -kohteeksi.

Päiviön leirikeskuksessa ei ole ollut enää leiritoimintaa vuoden 2014 jälkeen. Taipalsaaren kunta on laatinut osayleiskaavan muutosta Päiviön käyttötarkoituksen muuttamiseksi suunnittelemalla alueelle loma-asumisen aluetta. Tarkoituksena osoittaa rantavyöhykkeelle omarantaisia rakennuspaikkoja niin, että olemassa olevaa rakennuskantaa voidaan säilyttää ja hyödyntää alueen luonto- ja muut arvot säilyttäen. Päiviö on osoitettu maakuntakaavassa (2011) matkailun kehittämiskohteeksi , eikä maakuntakaavan merkintä näin ollen enää toteudu.

Taipalsaari, Sarviniemi, kuva Susanna Mäntykoski

Yhteenveto

- matkailu- ja virkistyskohteiden/-alueiden kehittäminen aktiivista

- kehittämistyössä tärkeässä roolissa on yhdessä tekeminen ja sitä jatketaan

- maakuntakaavassa (2011) ja 1. vaihemaakuntakaavassa (2015) osoitettujen matkailu- ja virkistysaluieden/-kohteiden kehittäminen on edennyt hyvin

- erityisesti suuret matkailukeskittymät ovat keränneet investointeja

- myös pienemmissä yksittäisissä kohteissa on tehty tärkeitä kunnostus-ja uudelleenrakentamistöitä, joiden toteuttamista on tuettu mm. hankerahalla

- toteutuessaan Saimaa Geopark lisää maakunnan houkuttelevuutta erityisesti luontomatkailun ja virkistyksen näkökulmasta sekä tuo matkailupalveluiden kehittämiseen uusia mahdollisuuksia.

Maakuntakaavojen toteutumisen seuranta, Etelä-Karjalan liitto, Aluesuunnittelu

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

KAUPPAKATU 40 D
53100 LAPPEENRANTA

Y-TUNNUS 0869462-5

etunimi.sukunimi@ekarjala.fi
kirjaamo@ekarjala.fi

www.ekarjala.fi/liitto/